

LUDWIG ANZENGRUBER

**RASKAAN SYYTÖKSEN
ALLA; KUN ON
OLEVINAAN LIIAN
OVELA: KAKSI
KERTOMUSTA**

Ludwig Anzengruber

**Raskaan syytöksen alla;
Kun on olevinaan liian
ovela: Kaksi kertomusta**

«Public Domain»

Anzengruber L.

Raskaan syytöksen alla; Kun on olevinaan liian ovela: Kaksi kertomusta
/ L. Anzengruber — «Public Domain»,

Содержание

RASKAAN SYYTÖKSEN ALLA	6
Конец ознакомительного фрагмента.	11

Ludwig Anzengruber

Raskaan syytöksen alla; Kun on olevinaan liian ovela: Kaksi kertomusta

Ludvig Anzengruber (s. Wienissä 1839, k. 1889) oli jo yli 30 v. elänyt, kun hän kansannäytelmällään "Kirchfeldin pastori" saavutti ensimmäisen, kauvas yli maansa rajojen kantavan kuuluisuuden. Köyhäin vanhempain lapsena oli hän saanut käydä alemman realikoulun, oli sitte parisen vuotta oppilaana kirjakaupassa. Mutta halu paloi kirjalliselle alalle ja – näyttelemään. Monet vuodet näki hän nälkää näyttelijänä eikä onnistunut. Vihdoin haki hän turvaa huonopalkkaisesta kirjurinvirasta poliisilaitoksessa. Sitte vihdoin "Kirchfeldin pastori" vapautti hänet kirjalliseen toimintaan. Ja silloin alkoi tulla kuin tuiskua näytelmiä, romaaneja (parhaimpia "Häpeäpilkku") kertomuksia, runoja, kunnes hän kuusikymmenvuotiaana kuoli verenmyrkytykseen. Kansan pohjakerrokseen, laajalle Amerikkaa myöten ovat hänen teoksensa levinneet. Monissa hänen teoksissaan, kuten tässäkin julaistussa mestarillisessa pikkukertomuksessa näkyvät jäljet hänen toiminnastaan poliisilaitoksen kirjurina.

RASKAAN SYYTÖKSEN ALLA

Niin, rakkaus ei yksistään riitä, kun kaksi ihmistä iäksi liittyvät yhteen; lempikööt he toisiaan niin lämpimästi kuin ikinä voivat, niin ihmisellä on valitettavasti myös vatsa, ja se ei siitä täyty, vaikka rakastavaiset molemmin puolin mielellään söisivät toisensa, ja se ei kaipaa mitään hyväilyä, korkeintaan se sietää mielellään, kun se on kauniisti täynnä, että sitä miellyttävästi sivelee kämmenellään.

Se täytyi uskoa myös palstatilallisen Peter Kirningerin ja hänen vaimonsa Rosalian. Heidät oli vihitty puolikolmatta vuotta sitte. Peterillä oli mökkinsä perintönä vanhemmiltaan eikä muuta mitään, Rosalialla ei ollut yleensä mitään ja toikin sentähden, paitsi mitä hänellä oli yllään, vain sängen vaatimattoman nyytin mukanaan. Molempain nuorten aviopuolisojen täytyi kovasti tehdä päivätyötä elatukseksen, ja he tunnustivat pian kaikessa hiljaisuudessa, että olisi parempi, jos he yksin huolehtisivat kumpikin puolestaan.

Kun avioriihtipiru tahtoo saada köyhän kansan keskuuteen toraa ja eripuraisuutta, lähettää se edeltäpäin kaksi kokenutta veitikkaa niiden luo, jotka tahtoo erottaa: yksi niistä on liehakoiva viettelijä, joka on olevinaan valoisain ihmisystävällisten toiveiden lähin heimolainen, – hän lupaa kultaisia vuoria, – arpajaisista toisensa jälkeen, houkuttelee vaimoparat viemään niukat kolikkonsa arpajaisiin. Mutta miesten luo saapuu ilkeä paholainen, joka kuiskuttaa hänen korvaansa: "Vaimosi kantaa kaikki rahasi työpösen tyhjiin, tuhma arpajaispeli on hänen intohimonsa, älä annakaan viedä rahojasi, ja kun niistä ei kotona voi olla varma, niin käytä niitä hyväksesi ja koeta unhottaa sitä harmia, jonka vaimosi saa matkaan, lähde hyvään veljesseuraan!" Se on juoppous- ja viinapiru. Kun molemmat kerran ovat käyneet uhriensa kimppuun, eivät ne kuunaan hellitä, yksi riuhtoo uhriaan yhtäälle, toinen taas toista omalle taholleen, ja nyt on riitapirulla tilaa ajautua väliin ja erottaa ne, jotka luulivat olevansa yhdistetyt eliniäkseen.

Vielä arpoi mökin emäntä vain vähin erin, säästäen asioistaan sen mitä arpajaisiin uskalsi panna, samoin hillitsi isäntä itseään, hän nipisti omastaan sen minkä kantoi kapakkaan, mutta pelin ja juopottelun mukana kasvaa intohimo ja jano, ja molemmat puoliset olisivat lopulta varmaan lopettaneet kuten muutkin oman tuhonsa häikäisemät, jollei väliin olisi tullut jotakin, joka sai vaimon unhottamaan Wienin, Linzin, Grazin, Pragin ja kaiken maailman arpajaiset ja miehen kompuroimaan aivan toisten kynnyksen eikä kapakan kynnyksen ylitse.

Kirningerillä oli serkku, hänen isänsä sisaren poika; vanha Kirninger oli kahdestatoista sisaruksesta nuorin, mainittu sisar oli vanhin; sisar meni naimisiin kahdenkymmenen iässä, veli vasta kahdeksankolmatta vanhana, niin että hän yhdeksännellä vuodellaan jo oli eno, ja kun hänen poikansa tuli maailmaan, oli tällä jo kaksikymmenvuotias serkku. Tästä, Vinzenz Kallinger oli hän nimeltään, oli tullut kuleksija, hän oli hävittänyt kotinsa ja kontunsa ja haihaili nyt iäkkäänä ja rappiolle joutuneena miehenä ympärinsä, autteli ihmisiä ja kulki heidän asioillaan, joissa heillä ei ollut mitään kuntoa, mutta hän ymmärsi niitä aivan hyvin; hän osasi asettaa kelloja, osasi sirostit koverrella aita- ja päätylautoja, jotta ne antoivat puutarhalle ja talolle kunnioitettavan ulkonäön, puoskaroi ihmisiä ja eläimiä, lyhyesti, elätti itseään milloin askarrellen, milloin kerjäten, oikein ja väärin, enimmäkseen kyllä viimeksi mainitulla tavalla, sillä hän oli nyt kerran maankiertäjä. Hän oli myöskin arpajaisveikko ja sellaisena suuri tietäjä ja arvossa pidetty unien selittäjä, ja sentähden Kirningerin majassa vaimo tervehti hänen tuloaan paljo mieluisemmin kuin mies; kun hän tätä harmitti käynneillään, teki hän sen pilan vuoksi, ja nuori isäntä ajatteli jo ensi kerralla käännättää hänet kynnykseltä, sillä he olivat jo useamman kerran joutuneet kovaan riitaan keskenään.

Mutta asia ei päässyt silleen. Äkkiä katosi Vinzenz tienoilta. Aluksi ei se voinut lainkaan pistää silmiin, sillä mies näyttäytyi milloin siellä, milloin täällä, kulki muutaman seudun lävitse, yöpyi toiseen, mutta jonkun ajan jälkeen pantiin merkille, ettei häntä enää näkynyt missään; ihmiset alkoivat enemmän uteliaisuudesta kuin osanotosta kysellä, mihin hän oli joutunut.

Seuraava kevät toi selityksen, mutta se oli sellainen, että sai koko seudun ihmiset kuohuksiin ja kauhistuksiin.

Vielä oli rinteillä ja metsäniityillä ohut lumikohva, joka vitkaan sulii pois; yksinäisten talojen ja erillään sijaitsevien taloryhmien lasten täytyi kulkea metsän lävitse kyläkouluun, tämä yhä hälisevä joukko suureni suurenemistaan kouluun mennessään ja pieneni palatessaan, jolloin lapsi toisensa jälkeen erosi vanhempainsa kotiin.

Lopuksi jäi aina kolme, kaksi poikaa ja tyttö, jotka asuivat viimeisessä suuressa talossa. Oli päiväpaisteinen aamupäivä, ilma henkäili leudosti, sulava lumi virtaili lukemattomina vesipuroina rinteitä ja notkelmia myöten seuraten maanpinnan uurteita, linnut ilmottivat liverrellen läsnäoloaan, ja tämä sai kolme pientä taivaltajaa iloiselle tuulelle, he lauloivat ja kirkuivat kilvan. Erääseen tienmutkaan näkyi metsäaukon lävitse pieni piiloutunut metsäniitty, ja sen keskeltä pisti sulavan lumen alta esiin jokin tumma esine. Tarkoin katsoen saattoi erottaa parin saappaita, ja lapset nauroivat keksinnölleen, että tänne oli jonkun täytynyt jättää jalkineensa lumeen, tai mahtoivatko ne olla perin rikkinäiset tallukkaat? Rohkein näistä kolmesta uskalsi lähteä niitä hilaamaan tielle, hänen toveriensa varotellessa; saattoihan siinä piillä joku taika ja tallukkaat muuttua käärmeeksi, jos niihin tarttui. Mutta uskalikko tunkeutui tiheikön lävitse ja meni esineen luo, joka oli herättänyt heidän uteliaisuutensa, todistajat näkivät hänen tarttuvan toiseen saappaaseen, sitte kuulivat he leikkitoverinsa äkkiä päästävän huudon ja juoksevan takaisin tielle kuin koirien ajamana.

Siellä makasi joku!

Nyt oli aikailu lopussa; lapset pakenivat päätäpahkaa kotiin.

Ei kestänyt tuntiakaan, kun koko seutu jo tiesi, että joku makasi metsässä, ettei hän ollut kukaan muu kuin Vinzenz Kallinger ja että tämä, kuten murskattu pääkallokin osotti, oli murhattu.

Hän oli maannut siellä talven ylitse. Siitä hetkestä alkaen, jona tämä tieto tuli ilmoille, eivät seutulaiset voineet tyyntyä kiihtymyksestään. Nähtiin oikeuden toimimiesten, jotka nopeasti oli paikalle sähkötetty, ajavan metsään, silmäiltiin arkoina ja vilunväreitä tuntien palaavien vaunujen jälkeen, joille ruumis oli nostettu ja karkean hevosloimen alta pistivät jalat ja nyrkkiin puristettu käsi näkyviin, kierreltiin ympäri ruumishuonetta, johon murhattu oli toistaiseksi viety, ei puhuttu mistään muusta kuin tästä hirmuteosta koko iltapäivänä ja yöllä nähtiin pahoja unia ja pelättiin jotakin pahaa – tietämättä mitä – ja samoin jatkettiin aamulla. Siitä kuiskailtiin kotona ja meluttiin kylän kapakassa tai kuiskailtiin kapakan pöydän ääressä ja huudettiin kotona, aina sen mukaan miten urhoisalla tuulella seura oli tai tunsu pelkoa – kentiesi istuessaan tuntemattoman tihutyön tekijän rinnalla.

Kuka sen oli tehnyt?

Ja miksi se oli tapahtunut?

Mutta sen tutkiminen oli virkamiesten tehtävä, ja koko kylä odotti kuumeisella kärsimättömyydellä, että herrat pian näyttäisivät kekseliäisyyttään, sillä eihän ollut mikään pieni asia tietää, että mailla liikkui murhaaja, jonka edessä ei "puolikerjäläinenkään" ollut turvassa.

Jos olisi käynyt ihmisten mielen mukaan, olisivat he mieluummin kuulleet edeltäpäin vastauksen kysymykseen: Kuka sen on tehnyt? Kun kerran tunsu rikollisen, niin saattoihan häneltä helposti kysyä: Miksi olet siihen ryhtynyt ja kuinka olet siinä menetellyt?

Mutta oikeusherrat käsittivät asian vähemmän keveästi: vaikkapa olisi saanutkin vangituksi jonkun, joka oli suurimmassa määrin epäilyksen alainen, niin tämä epäilemättä valehtelisi kuten lurjus ja heittiö, joka hän olikin. Jollei siis tahtonut joutua siihen kiusalliseen asemaan, että täytyi pistää ihmisiä tyrmään ja päästää jälleen tiehensä, niiden joukossa taitavasti tekonsa kieltävän rikollisenkin, ei ollut mitään muuta keinoa kuin kerätä omiin käsiinsä niin paljo todistuksia, että rikollinen ne nähdessään tulisi viheriäksi ja keltaiseksi eikä voisi niihin lisätä muuta kuin sanoa: "Minä sen olen tehnyt!" Sentähden pitivät oikeusherrat ensimmäisenä ja kaikkia muita tärkeämpänä kysymyksen: Miksi se on tapahtunut?

Niin alettiin tässäkin silmukka silmukalta kutoa verkkoa, johon syyllinen oli pääsemättömästi takertuva. Tutkimusta suoritti muuan sangen innokas, nuori piirioikeuden virkamies, joka jo oli antanut monta näytettä rikosasiallisista lahjoistaan, ja hänen avukseen oli annettu santarmipäällikkö, jolla oli monivuotinen kokemus. Nämä molemmat tekivät työtä suurella innolla, saattoipa – se oli nyt kerran heidän virkansa – melkein sanoa, eräänlaisella ilolla tämän surullisen tapauksen paljastamiseksi.

Tärkein, mitä metsästä tarkastettaessa löydettiin, oli ase, jolla murha oli tehty; se oli tavallinen kirves, jollaista käytetään halkojen hakkuussa.

Vanhukselta ei löydetty mitään, joka olisi antanut jonkunlaista ohjaavaa viittausta; hänen takintaskustaan pisti esiin niinkutsuttu egyptiläinen unikirja ja kirjava nenäliina, ja liivintaskussa, jossa muut kantavat kelloa, säilytti hän kokoonrutistettua paperilappua, johon omin käsin oli raapustanut viisi numeroa, ja erään kuitin, jonka päivänmäärästä saattoi päätätä, ettei Vinzenz Kallinger ollut lähtenyt elämästä ilman arpajaisvoiton toivoa.

Ettei tällä "puolikerjäläisellä" ollut mitään rahoja mukanaan, näytti aivan luonnolliselta; heräsi siis ensiksi kysymys, elikö hän kenenkään kera epäsovussa, ilmivihollisuudessa? Siitä ei kukaan tiennyt mitään tarkempaa sanoa, miten paljon lie kyselykin. Vanhusta eivät ketkään, jotka hänet tunsivat, "erikoisesti suosineet", tavallisesti ei hänestä välitetty mitään. Riitaa ja jupakkaa hänen kanssaan oli siellä ja täällä ollut, mutta se oli vain "sellaista pientä kinaa", jota ei huomenna enää muistettukaan. Korkeintaan saattoi olla niin, ettei hänen sukulaisensa, palstatilallinen Kirninger, saattanut häntä sietää, koska tämän vaimo veljensä viekottelusta antautui arpajaisumuun, joka ei Kirningeriä oikein "miellyttänyt".

Sitä vastoin saatiin mitä tarkimmasti selville, milloin Vinzenz Kallinger oli nähty kylässä viimeisen kerran. Se tapahtui puoliviidettä kuukautta takaperin, viime marraskuun loppupuolella, ja tarvitsi vain selailla viime vuoden allakkaa, niin tiesi sen päivälleen, sillä se oli ensimmäinen keskiviikko viidennentoista päivän jälkeen, päivä, jolloin vanha arvanvetäjä aina tallusteli piirikaupunkiin ottaakseen selvän, mille numeroille voitot olivat langenneet. Löydetylle kuitille merkitty lähimmän arvanvedon määräpäivä oli sama, jona murhattu katosi.

Erittäin tärkeän ilmoituksen teki "Kotkan" emäntä: Kallinger oli juuri samana keskiviikkona, mahtoi olla tuossa kahdentoista korvilla, tullut kapakkaan ja ryyppyjään maksaessaan vetänyt taskustaan kätensä, jossa oli "kimppu" rypistyneitä seteleitä, ja hän oli sanonut ne edellisessä arvanvedossa voittaneensa.

Oikeusvirkamies sähkötti heti arpatoimistoon; sieltä saapui kohta tieto, että siellä tunnettu Kallinger oli tosiaankin saanut ja nostonut arpajaisvoiton. Sen kera taasen kävi yhteen toinen seikka, joka ensin oli viranomaisia hämmästyttänyt, nimittäin löydettyyn kuittiin merkityn panoksen suuruus; mutta nyt oli selvää, kuinka mies saattoi uskaltaa peliin kokonaista viisikymmentä kreutseria, hän kai ajatteli tulleen ajan, jolloin onni oli hänelle suotuista, hän toivoi voittavansa vielä kerran ja tällä toisella kertaa enemmän, ja tämän tähden uskalsi hän kouraista syvemmälle taskuaan, kun sitäpaitsi saattoi ottaa voittorahoista; kun nyt löydettäessä hänen taskunsa olivat tyhjät, niin oli häneltä otettu rahat, joita hän vielä oli "Kotkan" ravintolassa näytellyt ominaan, ja kysymyksessä oli siis ryöstömurha.

Nyt oli saatava selville: kenen seurassa Kallinger oli viimeksi nähty? Tohtori Haidenreich, se oli nuoren oikeusvirkamiehen nimi, sai santarmipäälliköltä mitä parhaita apua. Viimeksi mainittu esitti jo aamulla anivarhain ruumiinlöydön jälkeisenä päivänä tärkeän todistajan, jonka tiedot olivat painavat. Hän oli vanha kokoonkuivanut vaimo, joka tuona kohtalokkaana keskiviikkona oli ollut metsässä puita keräilemässä. Hän tiesi kertoa, että Kirninger oli mennyt metsään päin ja kohdattuaan Vinzenzin olivat he vaihtaneet jokseenkin kovia sanoja ja kadonneet metsään. Kotvan jälkeen oli vaimo palannut risukimppuineen ja näki kylän kadulta, että toinen heistä palasi yksikseen metsätietä takaisin.

"Kallinger", tuumi hän, "oli tietysti aikonut piirikaupunkiin, mutta herra Jehus, nythän tiedettiin mihin hän oli joutunut. Ei, ei voi lainkaan aavistaa, miten perin kehnoa väkeä sitä metsässä liikkuu."

Tohtori Haidenreich lähetti puheliaan vanhuksen jokseenkin tuikeasti tiehensä ja kielsi ilmottamasta mitään siitä mitä häneltä oli kysely. Kun ovi hänen jälkeensä sulkeutui, nyökkäsi tohtori tyytyväisesti santarnipäällikölle. "Korb, nyt hän on kiinni. Tapaus on niin selvä kuin olisimme itse olleet paikalla. Todistukset liittyvät niin kauniisti toisiinsa, että kieltäminen oikeastaan jää syytetyn makuasiaksi; voimme olla välittämättä hänen tunnustuksestaan."

"Kuten käskette, herra tohtori", sanoi Korb. "Emme välitä siitä."

"Ajattelen", jatkoi nuori tutkintotuomari, "asiain näin ollen teemme jutusta lopun lyhyeen. Meidän ei tarvitse jäädä tänne kauemmaksi. Sanokaa, että vaununi laitetaan valmiiksi ja hankkikaa ajoneuvot vangin viemiseksi piirioikeuden vankilaan. Tuokaa sitte mies luokseni ja kuulustelun jälkeen lähdemme matkalle. Menkää nyt."

Korb laski kätensä sulkahatulleen, teki käännöksen ja meni. Kun hänen askeleensa lakkasivat kuulumasta, saapui huoneeseen melkein kammottava hiljaisuus, tohtori Haidenreich nousi tuoliltaan ja alkoi astuskella edestakaisin. Hän hierasi tuontuostakin käsiään. Hänellä oli onnea. Siitä työstä, jonka hän oli tehnyt, tullaan kyllä puhumaan. Vaikkakin sattuma oli hänelle suotuista, niin ansaitsi hän ylistystä siitä varovaisuudesta, jolla oli sattumaa käyttänyt hyväkseen.

Mutta tämä väli aika, joka seurasi kiihdyttävän toimeliaisuuden jälkeen, oli hänestä kiusallinen. Mikä äärettömän pitkä aika, ennenkuin ovi tuolla aukeaa ja hänen miehensä päästetään sisään!

Hän heitti juuri kärsimättömän katseen oveen, kun sille samassa koputettiin.

Tohtorin kehoitettua astumaan sisään, työntäytyi pieni, kömpelö ihminen kynnyksen ylitse; hänellä oli jokseenkin kookas kyttyrä, mutta mikä hänen selkärankansa pituudesta puuttui, oli käsien jatkona. Hänen kasvonsa esiin pistävine poskiluineen ja terävine leukoineen näyttivät melkein kolmikulmiolta, jonka keskellä oli koukkunenä; se oli samassa paikassa kuin muillakin, mutta paitsi käyrää muotoaan, erotti sen tavallisista jokapäiväisnenistä väri, hieno, heleä viininpuna; sen molemmin puolin vilkkui pieni tumma silmäpari, joiden yllä tuuhottivat vienosti pensasmaiset kulmakarvat.

Tätä ihmistä ei voinut sanoa kauniiksi eikä miellyttäväksi, mutta tohtori oli kyllin ennakkoluuloton, ettei päättänyt ulkonaisten vaikutelmien mukaan, vaan tutki esiintyviä sisäisiä ansioita.

Kyttyräselkä sanoi olevansa nimeltään Zacharias Zach, nykyään ajorekinä rakennusmestari ja puukauppias Buchbergerillä paikkakunnalla. Eipä siksi, että hän olisi tahtonut ketään saattaa onnettomuuteen – ei, Jumalan nimessä – mutta totuutta täytyi jokaisen pitää kunniaassa, ja kun hän oli tiellä kuullut Birkhoferin muorilta, kehen epäluulo lankesi Vinzenzin jutussa, niin tuli hänkin kertomaan tietämänsä.

Birkhoferin muori oli äsken kuulustelusta lähtenyt puunkerääjätär, joka ilmeisesti oli vaikenemiskäskyä noudattanut siten kuin vanhalta akalta saattoi odottaakin. Tohtori kirosi ensin häntä sydämessään, mutta sitte, kun hänen loruaamisensa ei enää kuitenkaan voinut asiaa pahentaa, täytyi tohtorin hymyillä omalle kiellolleen, joka oli niin naisen luontoa vastaan, sillä jo nuorin ja samalla vanhin nainen mitä maailmassa on ollut, nimittäin Eva, ei voinut olla käärmeelle lörpottelemättä, mitä isä Jumala oli sanonut, jonka lörpöttelyn seurauksena kaikki kurjuus ja hätä on, kuten tietty, tullut maailmaan.

Zacharias Zachilla näytti raajarikkoisessa rintakehässään asustavan hyvä sydän, sillä hän toi sangen epäröiden esiin sen, mitä hänellä oli sanottavaa.

Hän oli samaisena keskiviikkona aamupäivällä – "Kotkan" emäntä saattoi sen todistaa – istunut ravintolassa ja nähnyt hänkin, kuinka Kallinger Vinzenz oli näytellyt rahojaan. Silloin oli hän – Zacharias – vielä palvellut myllärillä ajorekinä ja juuri tuona päivänä vedättänyt jauhoja piirikaupunkiin; se oli muutamia tunteja sen jälkeen kuin hän oli ravintolassa nähnyt arpajaisveikon. Nyt saattoi hän, kun juttu jälkeinpäin oli tällaiseksi kääntynyt, vaikka vannoa, että Vinzenz vielä kerran tuli hänen näkyviinsä. Asian laita oli näin: hän oli ajanut verkalleen metsätietä, rinnettä ylöspäin. – Birkhoferin muori oli hänet nähnyt, hän saattoi sen todistaa...

Tohtori sanoi vaimon siitä jo kertoneen.

Kyttyräselkä jatkoi kertomustaan: kaksi ihmistä oli pitemmän aikaa kulkenut keskellä tietä kaukana hänen edellään; muutamassa käännteessä olivat puut peittäneet heidät näkyvistä ja juuri kun hän oli ajanut sen paikan ohitse, jossa he olivat kadonneet, oli hän kuullut huudon syrjästä päin – vain yhden – sitte kuului kuin joku vetäisi jotakin raskasta vesakon lävitse, ja kotvan kuluttua, kun jälleen oli kaikki hiljaista, kuului takaa päin risahdus pensaikosta, ja tuli vain yksi, toinen heistä, etukumarassa ja juoksi kuin vimmuttu alaspäin kylää kohden. Silloin, kun kellään ei voinut olla aavistustakaan siitä, mitä siellä oli tapahtunut, ei Zachariaksellekaan johtunut mieleen mitään epäillä, vaan arveli hän sitä tavalliseksi tappelujutuksi ja ajoi huoletonna tietänsä eteenpäin.

Tohtori kysyi ajorengiltä, oliko hän valmis vahvistamaan sanansa valalla ja toistamaan ne syytetyn kasvojen edessä.

Kysytty selitti heti olevansa valmis valalle ja – ensin hieman kynsittyään korvallistaan lupasi hän tehdä toisenkin, vaikkakin se murhaajan edessä saattoi olla arveluttavaa.

Tohtori käski hänen mennä viereiseen kamariin, pysymään levollisena ja astumaan esiin heti kun hän kutsuisi.

* * * * *

Pikkutilallisen Kirningerin majassa oli jälleen jokseenkin äänekestä, mutta naapurit eivät enää panneet sitä merkille, se tapahtui kovin useaan.

Molemmat aviopuolisot olivat juuri paraimmassa epäsovussa nousseet ruokapöydästään.

Mies oli varhaisesta aamusta puolipäivään saakka kierrellyt ympäri kylää, sillä murhatun sukulaisena piti hän hyvänä oikeutenaan kuulla ihmisten lausuvan osanottonsa. Ja kuinka kaikki nyt yhtäkkiä kerääntyivät hänen ympärilleen eikä kysymyksistä tullut loppua kuunaan! Niin, hän oli yhden yön kuluessa tullut paikkakunnan merkkihenkilöksi! Ihmiset, jotka muuten olivat häntä katsoneet yli olkansa eivätkä suoneet ainoakaan ystävällistä katsetta, pakottivat hänet nyt istumaan pöytänsä ja kertomaan, mitä hän tiesi kertoa sukulaisvainajastaan, ja he pitivät kyllä huolen, ettei hänen kielensä päässyt kuivamaan.

Ja kun hän niin istui viinimaljan, savustetun suolalihan, makkaran ja tupakkakukkaron ääressä, liivinnapit auki, käyttäen kaikkea hyväkseen, valtasi hänet eräänlainen kiitollisuuden tunne tämän kaiken herkullisuuden aiheuttajaa kohtaan, ja hän alkoi liioitella kuvatessaan hyviä ominaisuuksia, joita hän ei uskonut vanhuksella olevan lainkaan, ja hän puhui vesissä silmin, aivan kuin hänellä olisi ollut nuha, sydämellisistä väleistään vainajan kera.

Ja nyt istui hän vihdoin kotona höyryävän kupin ääressä, mutta pani lusikan pois ja heittäysi raskaasti hengittäen tuolilleen takakenoon.

Hänen vaimonsa, reipas Rosl, joka istui häntä vastapäätä ja pisteli hyvällä ruokahalulla, silmäili häntä ivallisesti. "Olitko taas sellaisten seurassa, jotka mieluummin näkevät tyhjän lasin kuin täyden kupin?"

Silloin nousi Peter pöydästä ja sanoi: "Tämänpäiväistä ravintolassa istumistani et tarvitse torua, kun se ei minulle ole maksanut puolta penniäkään ja olen siellä viipynytkin vain sukulaistani Vinzenziä – Jumala olkoon hänen sieluparalleen armollinen – kaikin tavoin ylistääkseni hänen kuoltuaan."

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.